

Ullensaker kommune
Postboks 470
2051 Jessheim

Deres ref.:

Vår ref.:

52208113/ 2023.05.05_Planinitiativ Trandum Leir_REV2.docx

Dato:

2023-05-05

► PLANINITIATIV

Reguleringsplan for Trandum Leir, del av gnr/bnr 190/21 i Ullensaker kommune

a) Formålet med planen

Formålet med planen er å regulere Trandum Leir med bevaringsverdig bygningsmiljø til fremtidig bruk som aktiviteter/møtelokaler, utleie og infotiltak i forbindelse med forsvarshistorien i området.

b) Bakgrunn og historikk

Trandum leir med verneverdige bygninger ble solgt fra Forsvarsdepartementet til Samferdselsdepartementet v/Luffartsverket i 1997 ifm. utbygging av hovedflyplass, rullebaner og innflyvningstrasé. Det er i dag Avinor som eier området.

Figur 1 Flyfoto fra 1931 (Akershusbasen/Digitalt Museum)

Foto ovenfor viser det gamle vaskeriet helt nede til venstre i bildekanten (ligger utenfor planområdet). Også det gamle landemerket vanntårnet på Trandum (revet i 1998) kan en se på bildet oppe til venstre.

Utbyggingen av hovedflyplassen førte til at deler av den verneverdige bebyggelsen måtte rives, men en del står fortsatt igjen, deriblant de to kasernene tegnet av Arnstein Arneberg og oppført i 1917-1919. De gjenværende bygningene ble omfattet av en verneklausul ved salget.

Trandum leir er i kommunedelplan for kulturminner og kulturmiljø vist som område med verneverdige kulturminner (vpl 601-6, VK2, verneklasse 2).

Bygninger og utomhusområder i VK2 er underlagt et selvpålagt sektorinternt vern, og altså ikke foreslått fredet etter kulturminneloven. De kan ha lokal eller regional betydning, eller inngå i et samlet miljø der øvrige bygninger er fredet. Som oftest omfattes bygninger i denne verneklassen kun av eksteriørvern, men i noen tilfeller vil også interiører være omfattet. Bygningene i verneklasse 2 kan bli anbefalt regulert til hensynssone etter plan- og bygningsloven, med formål å sikre verneinteressene.

Trandum Leir er et svært spennende og historisk interessant område med Trandumskogen like ved. I handlingsplanen til stiftelsen er Trandumskogen et av de 9 prioriterte tiltakene: Formidle anlegg knyttet til 2. verdenskrig, herunder fremheve Trandumskogen som kulturmiljø av nasjonal betydning og særskilt satsningsområde. På bakgrunn av vernevurderingen (både verneklausul og kulturminnevernplan) har Kulturkontoret i Ullensaker kommune sendt en innledende henvendelse til Avinor hvor det bes om en redegjørelse for planer om vedlikehold og fremtidig bruk av bygningene.

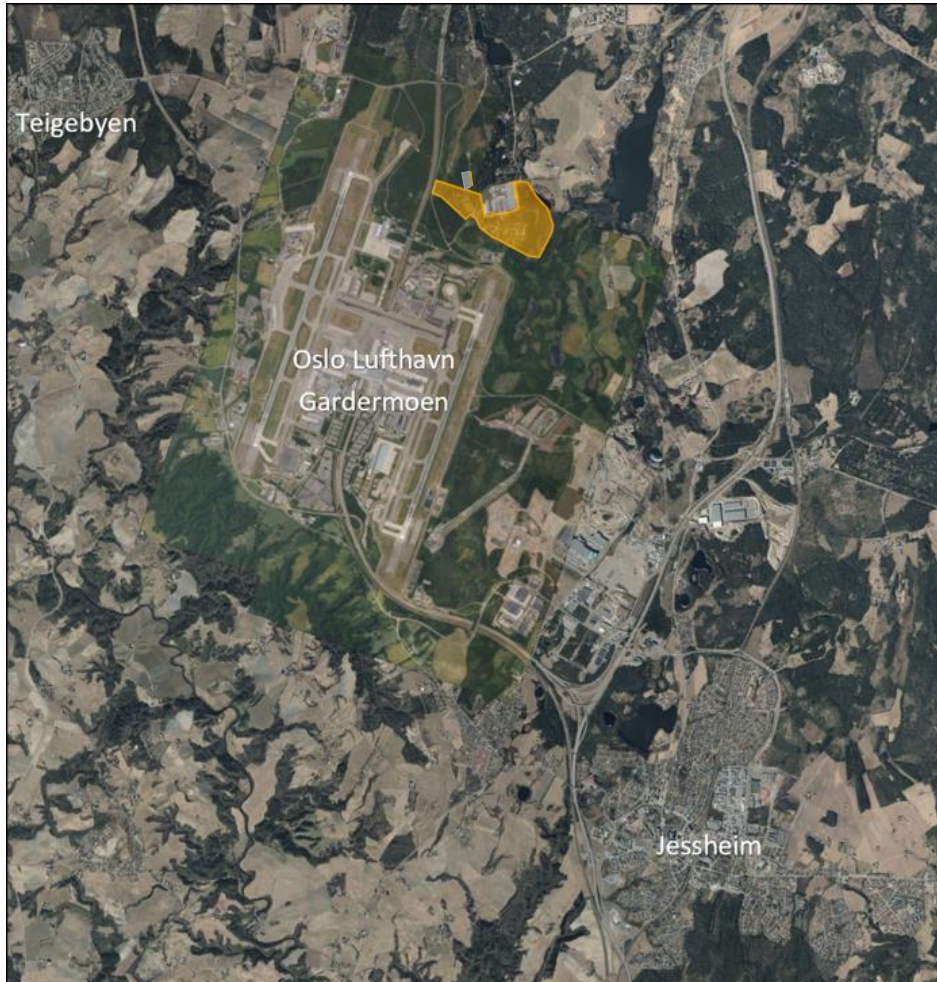
Fagkyndig	Firma:	Norconsult
	Adresse:	Postboks 626, 1303 Sandvika
	Org.nr:	962392687
	Kontaktperson:	Aksel Askeland
	E-post:	aksel.askeland@norconsult.com
	Telefon:	901 25 716
Forslagsstiller	Firma:	Stiftelsen Trandum
	Adresse:	Trandumvegen 80, Bygning 39/Trandum Leir 2054 Mogreina
	Org.nr:	929836952
	Kontaktperson:	Petter Aunaas
	E-post:	Petter.aunaas@stiftelsentrandum.no
	Telefon:	92122550
Hjemmelshaver	Navn:	Avinor – gbnr 190/21 Forsvarsbygg – gbnr 190/1

Faktura for plansaksgebyr sendes forslagstiller.

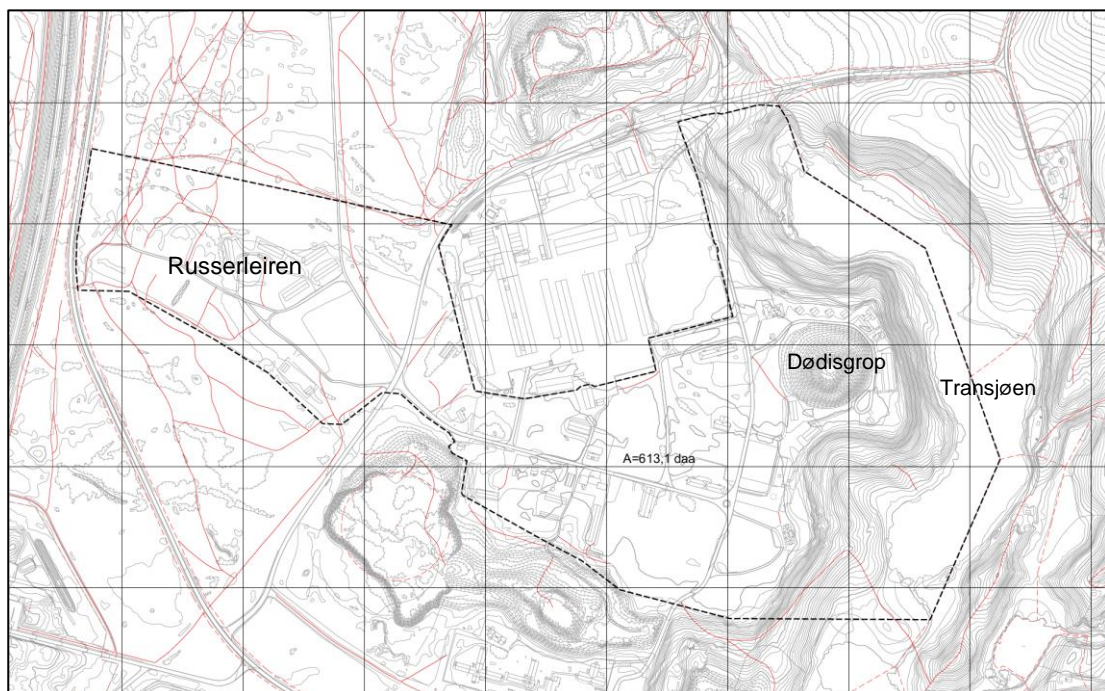
c) Planområdet

Området som ønskes regulert er Trandum Leir og området vestover mot Trandumskogen som inkluderer den gamle «Russer-leiren». Området østover utover i Transjøen tas også med slik at eiendomsgrensen til 190/21 blir fulgt her. Området ligger rett nord for Oslo Lufthavn, Gardermoen og omfatter nordre del av gnr/bnr 190/21(Avinor).

Planområdet er på 613,1 daa. Avgrensning av arealet framgår av kartutsnittet nedenfor. I vest grenser området til Blikkvegen/Fv.1560, i nord mot Forsvarets verksted og Trandumvegen, og i øst til midten av Transjøen.

Figur 2; Planområdet markert med oransje farge

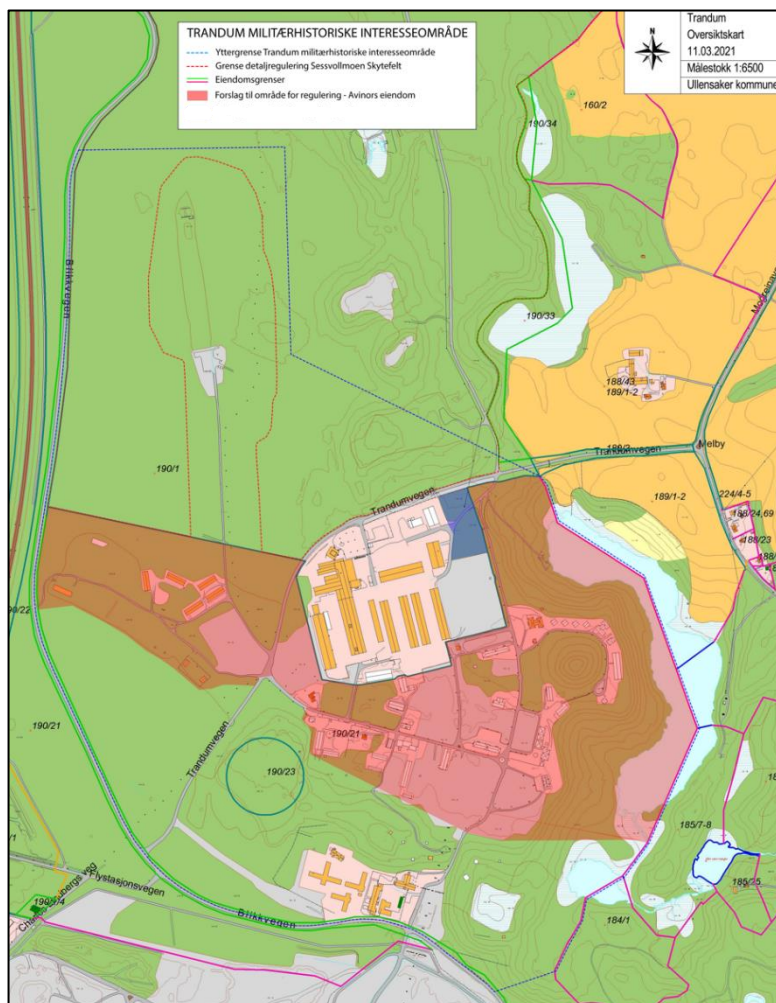
Figur 3; Kart med planområde

Den 17.08.2018 ble det inngått en intensjonsavtale mellom Avinor AS, Ullensaker kommune (UK) og Stiftelsen Trandum (ST) med det formål å få på plass en ordning for fremtidig forvaltning av Trandum leir.

Den 20.05.21 inngikk UK og ST en avtale om at stiftelsen utfører forprosjektet på oppdrag. Det ble opprettet en styringsgruppe mellom UK og ST, samt en referansegruppe med deltakelse også fra Øvre Romerike Forsvarsforening og Ullensaker museum. Forsvarsbygg og Viken fylkeskommune har deltatt i samarbeidsmøter. En omfattende sluttrapport fra forprosjektet forelå i februar 2022. Dette forprosjektet var i hovedsak relatert til oppgradering/utvikling av Trandumskogen basert på tilskudd fra Kulturdepartementet, og ikke er relatert til Trandum leir og reguleringsarbeidet. Det er også politisk vedtatt at Stiftelsen Trandum v/ Tranduminstituttet AS skal ha ansvaret for gjennomføring av det påfølgende hovedprosjektet som er igangsatt.

Trandum militærleir ble utbygd rundt første verdenskrig med en monumental utforming preget av jugendstil og nyklassisisme, senere supplert med bygninger i nordisk nybarokk og kaserner tegnet av arkitekt Arnstein Arneberg. I tillegg ble flere bygg oppført av tyskerne under 2. verdenskrig.

Deler av den verneverdige bebyggelsen ble revet i forbindelse med utbygging av hovedflyplassen. De resterende byggene ble solgt til OSL med bevaringsklausul. Flere bygg står til forfall.

Trandumskogen inkluderes ikke i denne reguleringsplanen. Dette er en fredet minnelund med minnesmerke som ble avduket av kronprins Olav i 1954, og skogområde med gravstedene for de 194 personene som ble henrettet her. Miljøet omfatter i tillegg en stridsvognskytebane oppført av tyskerne i 1940, den eneste av sitt slag i Norge. Det ble avsatt en hensynssone for området i reguleringsplan for Sessvoll skyte- og øvingsfelt vedtatt 11.12.2018, og området ble formelt fredet av Riksantikvaren 20.05.2020.

Imidlertid vil russerfangeleir fra krigen tas med i dette planarbeidet. Den synes spesielt tydelig på flyfoto fra 1953.

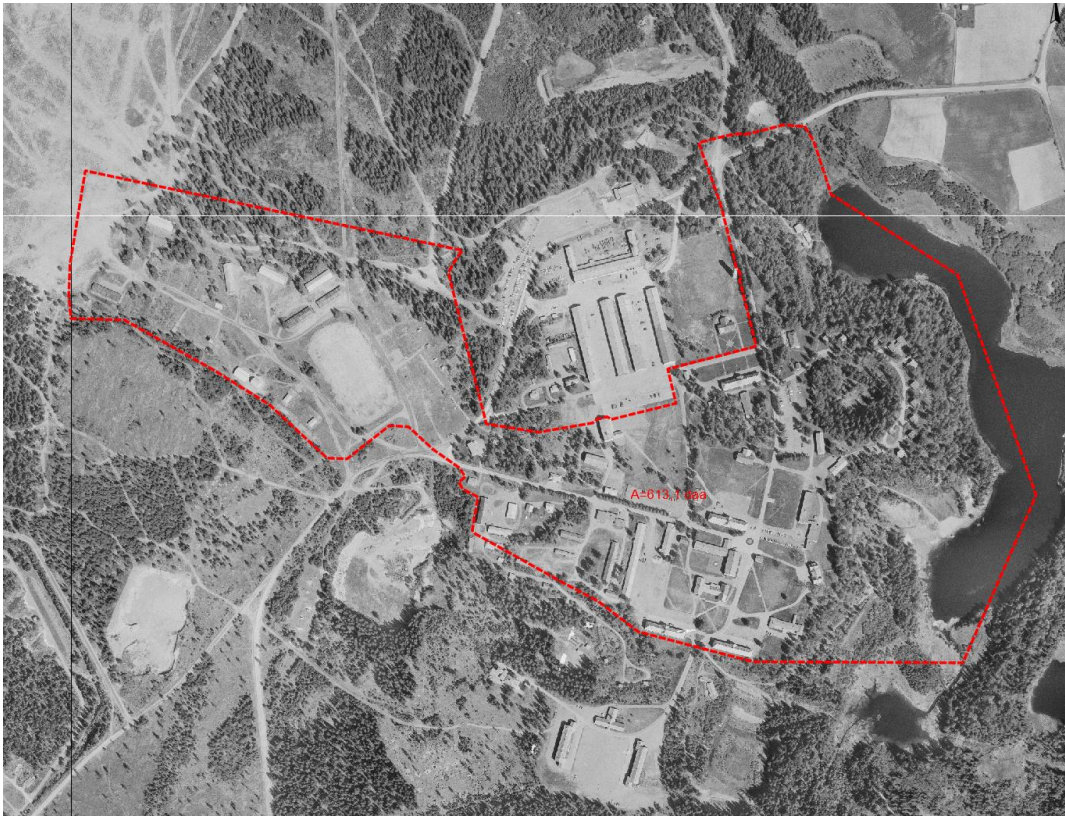
Figur 4; Oversiktskart med planområdet, Stiftelsen Trandum

Nedenfor vises plangrensen på flyfoto fra 1953 til 2022, så kan en se utviklingen i området:

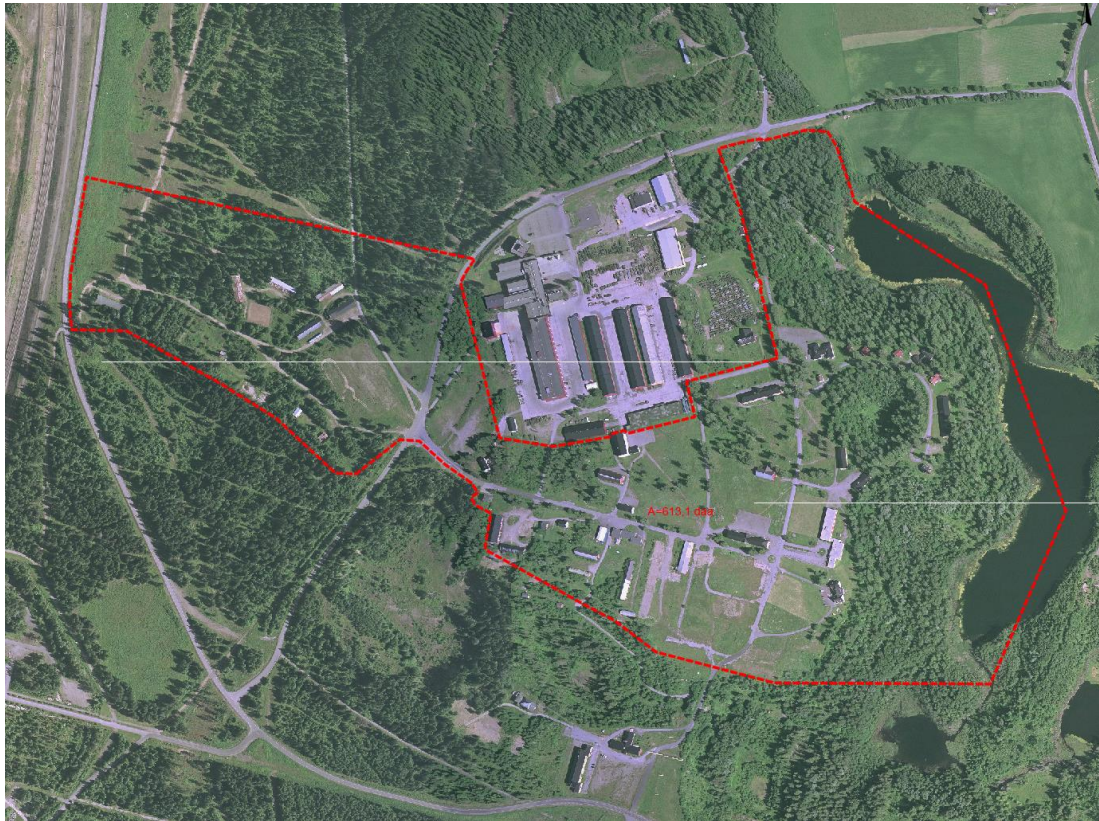
1953

1970

2003

2012

2020-2022

Figur 5; Nyeste flyfoto med markering av planområdet, gamle hovedporten (A) og "nye" hovedporten (B)

Planområdet er stort og omfatter veldig mye forsvarshistorie som er nasjonalt interessant.

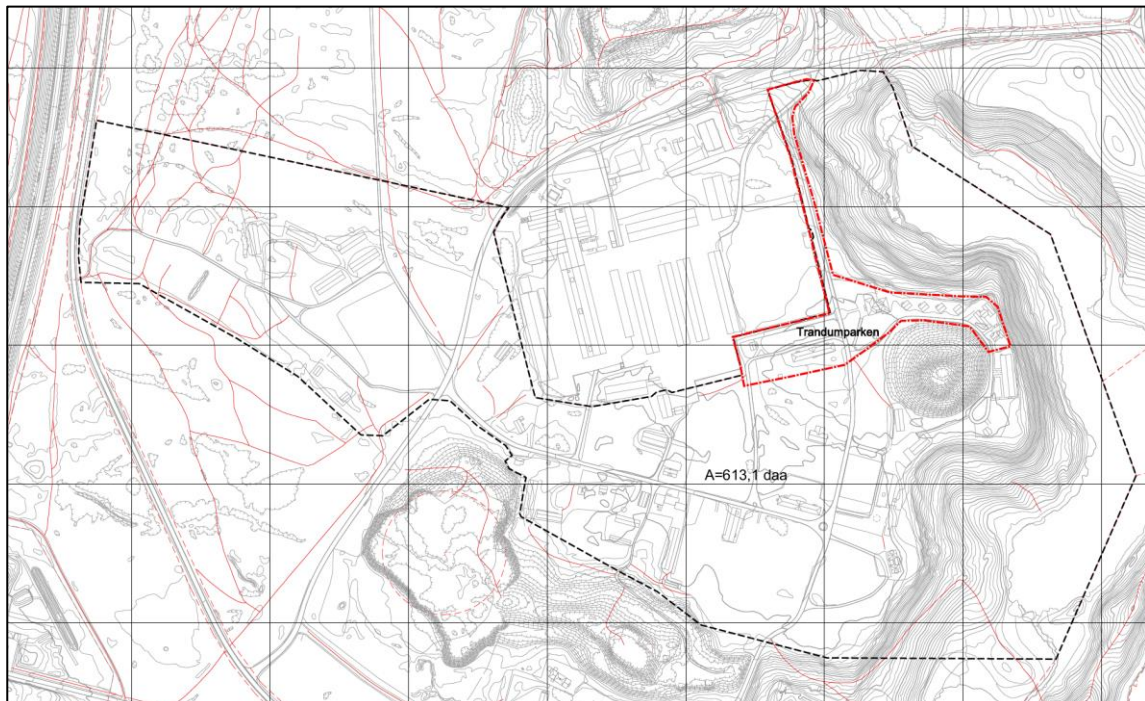
Figur 6; Den gamle hovedporten i nord bygd av tyskerne (markert A på flyfoto ovenfor)

Figur 7; Vaktstua ved den "nye" hovedporten i vest (markert B på flyfoto side 7)

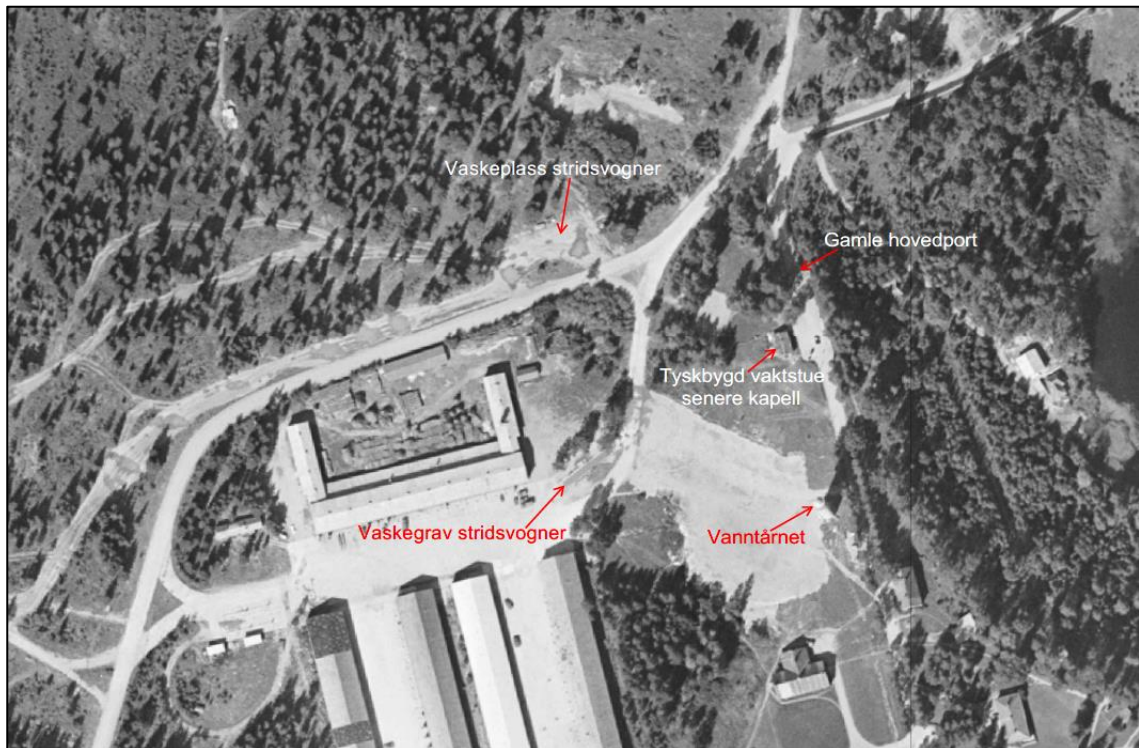
d) Restaurering av eksisterende bygg, anlegg og andre tiltak

Planen dreier seg om bevaring av bygninger-/miljø og tilrettelegging for bruk av disse i fremtiden, samt informasjonstiltak i området i forbindelse med den historien som finnes i området. Eventuelle bygningstiltak vil være restaurering og istandsetting av eksisterende bygningsmasse i henhold til gjeldende verneregler og regulert fremtidig bruk, oppsetting/merking av infotavler o.l. Vann og avløpsanlegg skal også vurderes, da det er mye gammelt og utdatert i området. Arbeidet med oppgradering av V/A-infrastruktur er i gang.

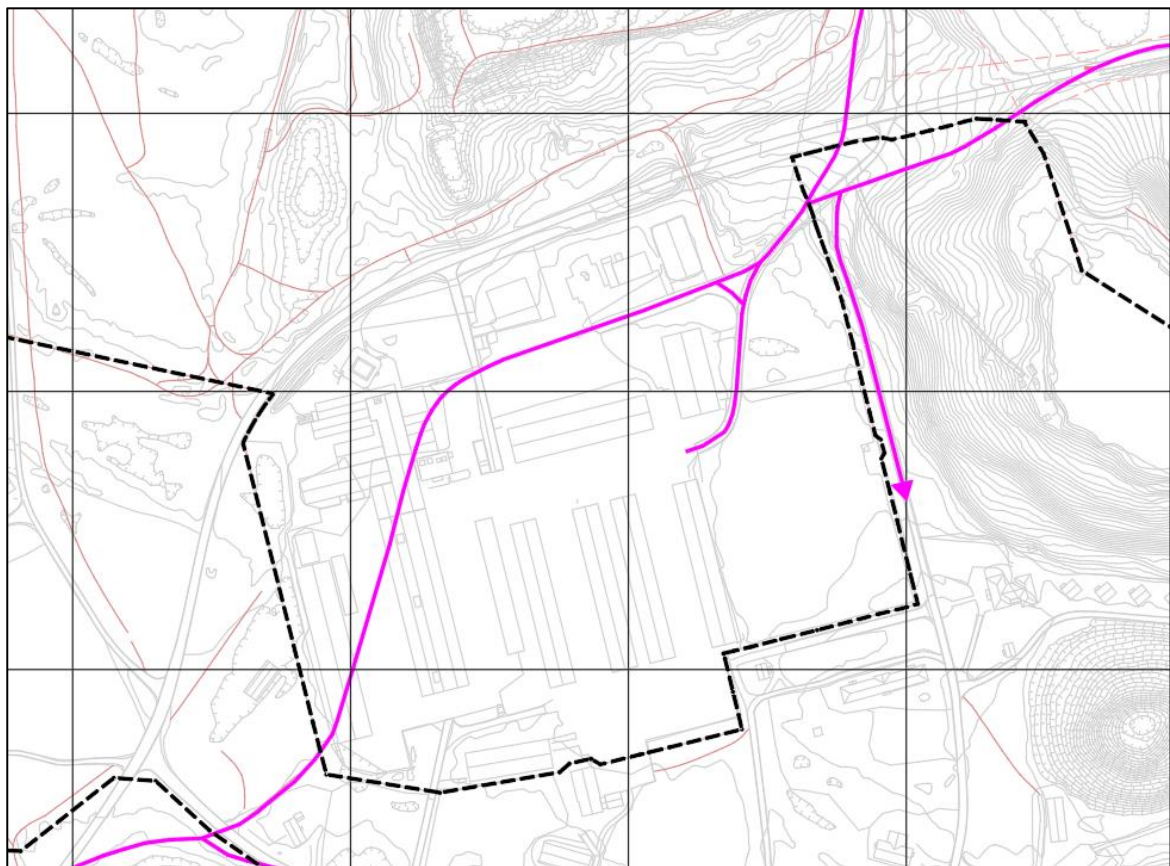

Figur 8; Planområdet med område for Trandumparken

Stiftelsen Trandum vil utvikle området i flere trinn, og første etappe med tiltak og tilrettelegging vil være i kjerneområdet Trandumparken. Området omfatter BSK-kasernen, Regimentsbygget og den eks-tyske offisersforlegningen i Villaveien, samt adkomstveien via Kavaleriporten nord i leiren.

Figur 9; Flyfoto fra 1953 hvor vi kan se den gamle vaskeplassen for stridsvogner, vaskegraven, vanntårnet og vaktstua ved hovedporten i nord.

Figur 10; De gamle vegtraseene fra før 1953 er vist med rosa linjer på dagens kartsituasjon.

Eksisterende bygningsmasse i Trandum Leir og fremtidig bruk

Figur 11; Kart over bygningsmassen på Trandum

15	Skjold-kasernen	37	Tømmerhus 4	74	Verksted?
20	Huset på prærien	38	Skrivestuen	75	Uthus/Garasje
21	BSK-kasernen	39	Regimentsbygget	76	Oppsynsmannsbolig
24	Blåbygget	40	Befalsforlegning	79	Lagerbygg
27	To-mannsbolig	55	Gymsalen	80	Vognmagasin
28	Sykestuen	58	KØ-kasernen	82	Brannstasjonen
32	Kommandantboligen	64	Enebolig	83	Vognmagasinet
33	Våpenskolen/Messe	65	Intendanturmagasinet	84	Verksted
34	Tømmerhus 1	70	4-mannbolig	86	Proviantmagasinet
35	Tømmerhus 2	71	Vaktstue	89	Befalsmessen
36	Tømmerhus 3	72	Verksted?	91	Infanterimessa

Bygn. nr.	Bygningsnavn	Reg. i matrikkel bygn.nr / type	Bygningstypekode - forslag	Komm. vern *	Byggeår
15	Skjold-Kasernen	301185935	529 - Annen bygning for overnatting	-	1954
20	Skomakerbrakkas/ «Huset på prærrien»	151322174	319 - Annen kontorbygning	-	Ukjent (flyttet 1931-32)
21	BSK-kasernen	301186001	529 - Annen bygning for overnatting	X	1919
24	Blåbygget	301186024	529 - Annen bygning for overnatting	-	1954
27	To-mannsbolig	301186039	122 - Tomannsbolig, horisontaldelt	-	1952
28	Sykestuen	301186093	319 - Annen kontorbygning	-	1954
32	Kommandantboligen	301186101	111 - Enebolig	X	1941
33	Messebygning	301186108	539 - Annen restaurantbygning	X	1941
34	Tømmerhus 1	301186116	529 - Annen bygning for overnatting	X	1941
35	Tømmerhus 2	301189041	529 - Annen bygning for overnatting	X	1941
36	Tømmerhus 3	301189058	529 - Annen bygning for overnatting	X	1941
37	Tømmerhus 4	301189064	529 - Annen bygning for overnatting	X	1941-1942
38	Skrivestuen	151322182	329 - Annen forretningsbygning		Ukjent (flyttet 1931-32)
39	Regimentsbygget	6941591	319 - Annen kontorbygning	-	1918
40	Befalsforlegning	301189141	319 - Annen kontorbygning	-	1979
55	Gymsalen	301189274	539 – Annen restaurantbygning	X	1918
58	KØ-kasernen	301189292	529 – Annen bygning for overnatting	X	1919
64	Kontorbygning	301189319	319 - Annen kontorbygning	-	Ukjent (flyttet 1918-19)
65	Intendanturmagasinet	301189449	239 - Annen lagerbygning	-	Ukjent (flyttet 1918-19)
70	4-mannsbolig	300770696	136 - Andre småhus m/3 boliger el.fl.	-	1960
71	Vaktbu	301189477	319 - Annen kontorbygning	-	1942
72	Verksted	301191979	212 - Verkstedbygning	-	1950
74	Verksted	301192015 *)	212 - Verkstedbygning	-	1954
75	Uthus/garasje for 76	301192030	181 - Garasje, uthus, anneks til bolig	-	1918
76	Oppsynsmannsbolig	300770703	111 - Enebolig	X	1918
79	Lagerbygg	301192108	239 - Annen lagerbygning	-	1918
80	Vognmagasin	301192137	239 - Annen lagerbygning	-	1918
82	Brannstasjonen	301192144	319 - Annen kontorbygning	-	1954
83	Vognmagasin	301192396	239 - Annen lagerbygning	-	1918
84	Verksted	301192413	212 - Verkstedbygning		Ukjent
86	Proviantlager SDR	301192417	239 - Annen lagerbygning		1941
89	Befalsmessen -	301192420	529 - Annen bygning for overnatting	-	1968
91	Infanterimessa	301192433	529 - Annen bygning for overnatting	X	1918

Figur 12; Oversikt bebyggelse og bygningstype-forslag *Det tas forbehold om at vernestatus er satt på riktig bygg.

Forslagsstiller har laget en oversikt over bygningene i planområdet med beskrivelse av historisk bruk, så langt det har vært mulig å finne opplysninger om dette. De aller fleste bygningene har ikke vært registrert i matrikkelen, da de er oppført i regi av Forsvaret eller av okkupasjonsmakten under krigen.

I 2023 er 28 bygninger i den eksisterende bygningsmassen blitt registrert med korrekt bygningstype i matrikkelen, i tråd med formålet de hadde da de ble oppført. Det overordnede ønsket er å bevare og istandsette den verneverdige bygningsmassen, uavhengig av hva de enkelte bygningene skal brukes til i fremtiden. Det understrekes at alle inntektsbringende aktiviteter i første omgang vil ha som formål å bidra til drift og istandsetting av leiren og den historiske bygningsmassen.

Figur 13; Bygning nr. 39: Regimentsbygget

Figur 14; Bygning nr. 38: Skrivestuen

Figur 15; Bygning nr. 21: BSK-kasernen

e) Funksjonell og miljømessig kvalitet

Planområdet har 2 adkomster. Fra nord tar en av Trondheimsvegen og kjører Mogreinavegen/fv. 1562 med ÅDT på 490 og 10% andel lange kjøretøy, til Trandumvegen (privat veg) ved Melby og opp til Trandum gamle avkjørsel/hovedport som tyskerne bygde (se figur 5). Fra sør eller vest tar en av fra Blikkvegen/fv 1560 med ÅDT på 460 og 10% andel lange kjøretøy, ved avkjøringen til Gardermoen militære flystasjon og inn Trandumvegen til hovedadkomsten tar av østover inn hovedporten fra nyere tid. Planlagt tiltak vil i perioder kunne medføre en svært liten økning av ÅDT.

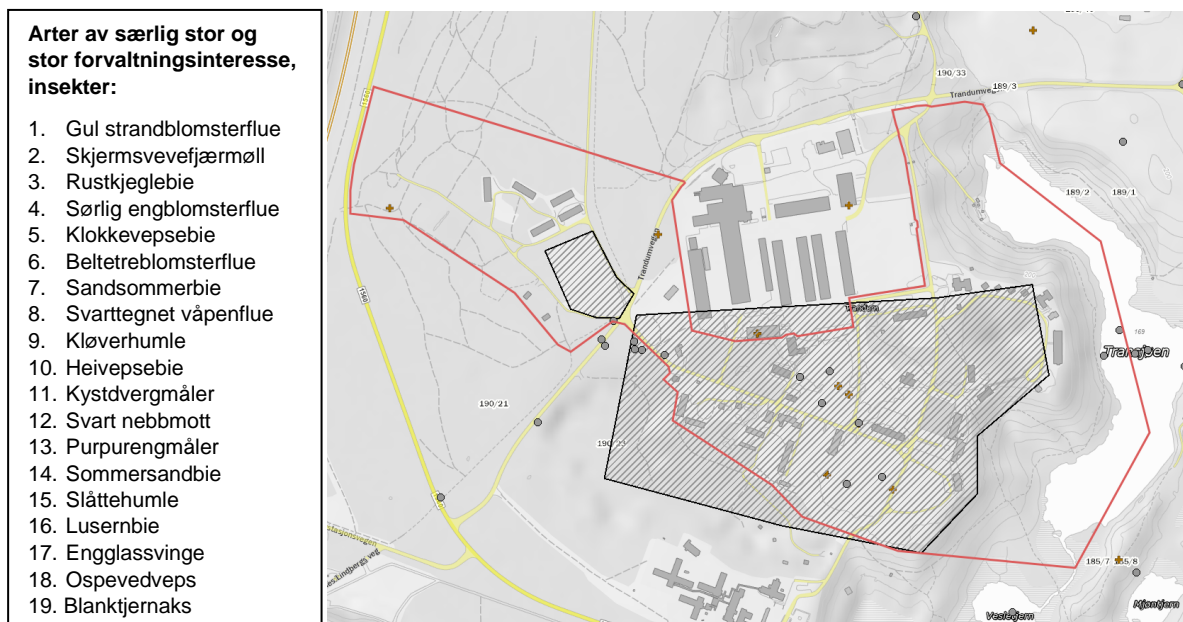
Det er naturlig nok svært store arealer til parkering og adkomstveger jfr. at dette er en gammel militærleir hvor alt dette har vært tilrettelagt i stor grad. Det er ikke tenkt noe nytt opparbeidet anlegg eller bebyggelse.

Det er store «grønne områder» innenfor planområdet (se figur 4) med i hovedsak skog i øst ned mot Transjøen (kote +172,2) som er en del av Elstad landskapsvernområde, og i vest i området med Russerleiren (kote +208). Mellom disse ligger gamle Trandum Leir i hovedsak på kote +210 med store flate grønne parklignende områder (se figur 17 vedr. arter) mellom veger og bygninger, med skogholt her og der, og enkelttrær/treklynger som er viktig for romdannelse og oppdeling av flaten.

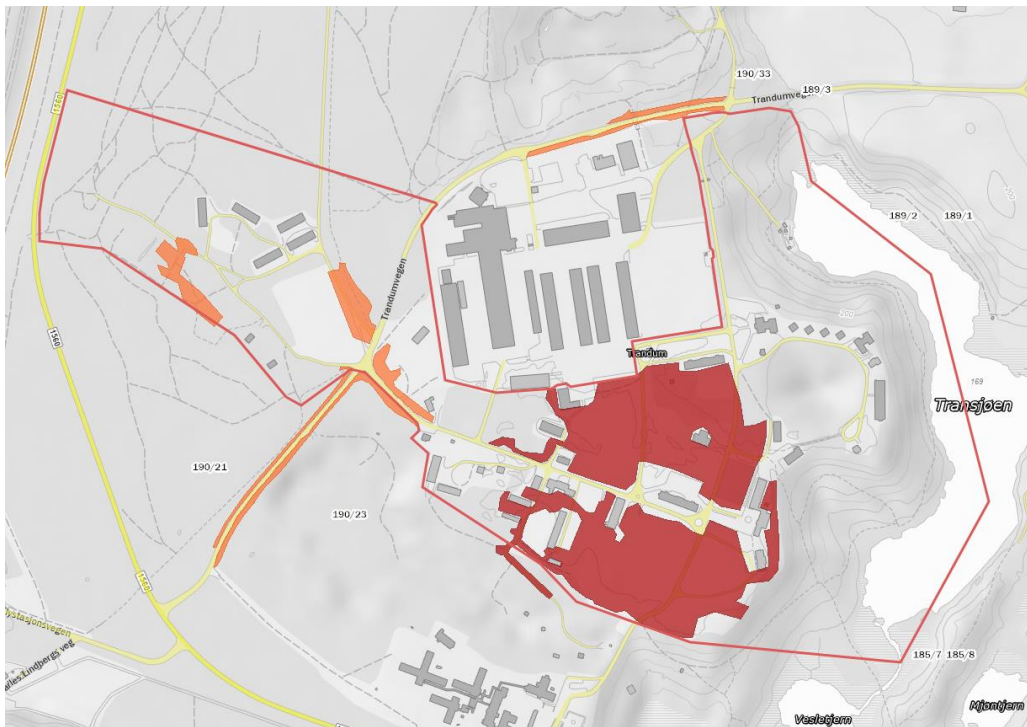
f) Planens virkning på, og tilpasning til, landskap og omgivelser

Dette er en plan for i hovedsak vern av og tilrettelegging av fremtidig bruk av eksisterende verneverdig bygningsmasse og infrastruktur.

Planene til Stiftelsen Trandum vil ha svært positive virkninger for lokalsamfunn med tilretteleggingen av historisk og viktig område, med infotiltak og opplysning av nasjonal viktig historie m.m. Med denne oppgraderingen av området og fremtidig etablering av Hærsamling, så vil også lokalt næringsliv få ringvirkninger av dette.

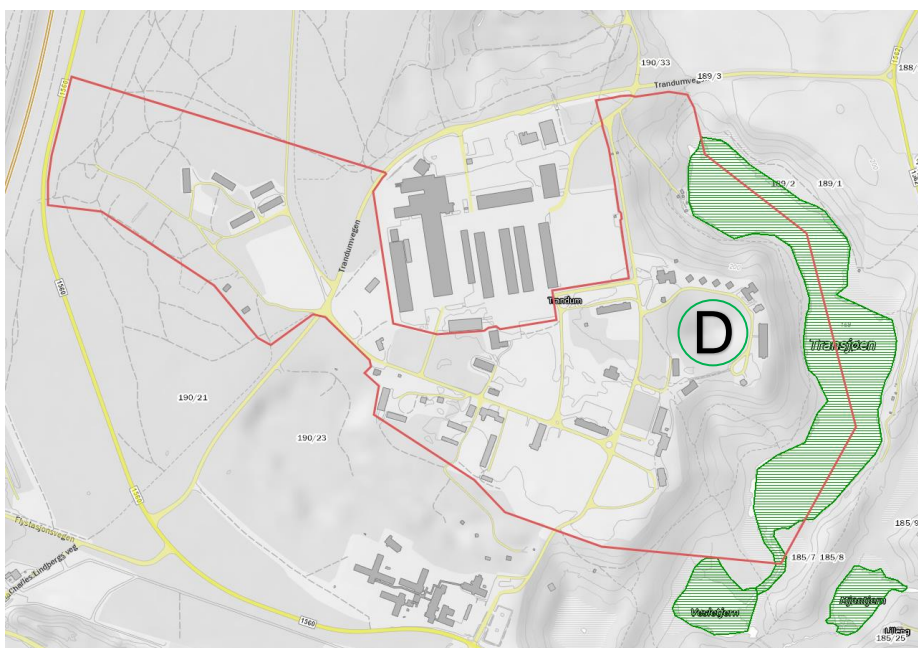

Figur 16 Miljødirektoratets Naturbase med oversikt over arter.

Figur 17; Naturtyper med svært stor og stor verdi (Miljødirektoratets base) Dette er eng-aktige områder med sterkt endret fastmark.

Naturvern/naturmangfold: Det planlegges ikke tiltak som vil være negativt for naturtyper eller arter av stor interesse. Se figur 17 og 18 ovenfor. Planen berører Elstad Landskapsvernområde (se figur 30) i øst, men her planlegges det ikke tiltak som vil virke negativt for verneområdet. Dette landskapsvernområdet innlemmet dette arealet oppå Trandum på grunn av dødisgropa (merket D på figur 19) som ligger sør for Regimentsbygget.

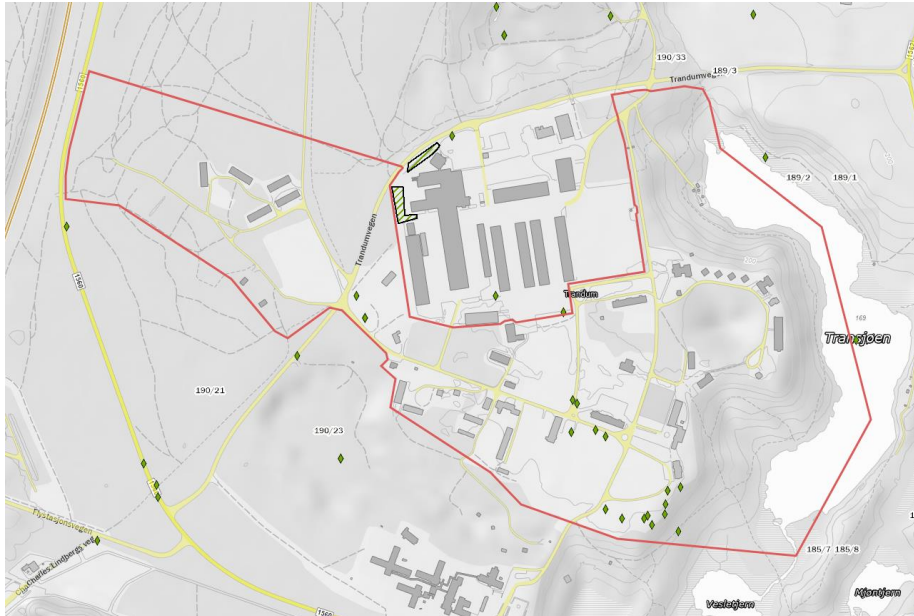

Figur 18; Trandsjøen er registrert som svært viktig naturtype, type kalksjø

Trandsjøen vil ikke bli berørt eller påvirket av planen.

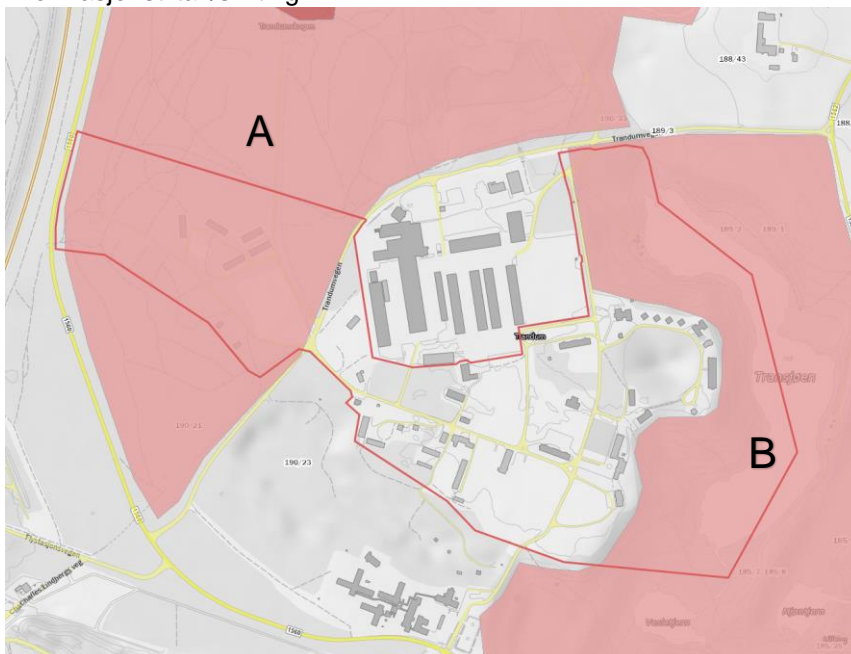
Fremmedarter:

Flere forekomster av hagelupin og parkslirekne. Det er også observert mørk jordhumle, vinterkarse og skogskjegg. I Transjøen er det observert kanadagås.

Figur 19; Miljødirektoratets Naturbase, fremmedarter.

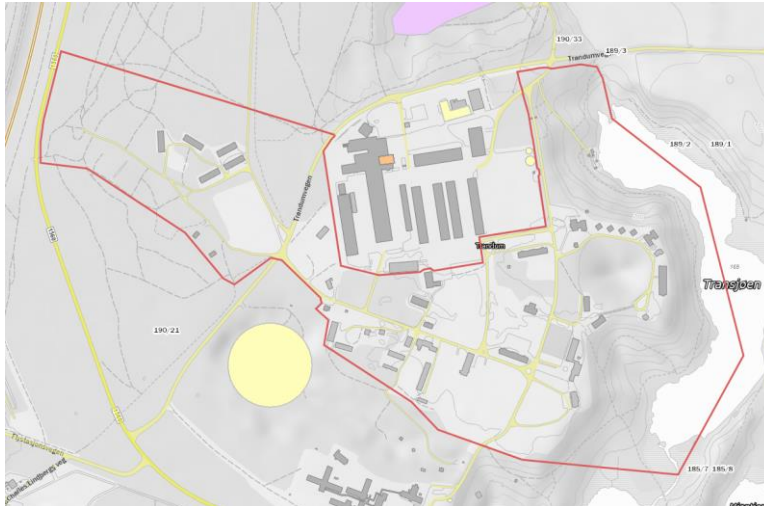
Friluftslivsområder: vil ikke bli påvirket negativt av planforslaget, men heller positivt jfr. informasjonstiltak/skilting.

Figur 20; Miljødirektoratets Naturbase, friluftsområder

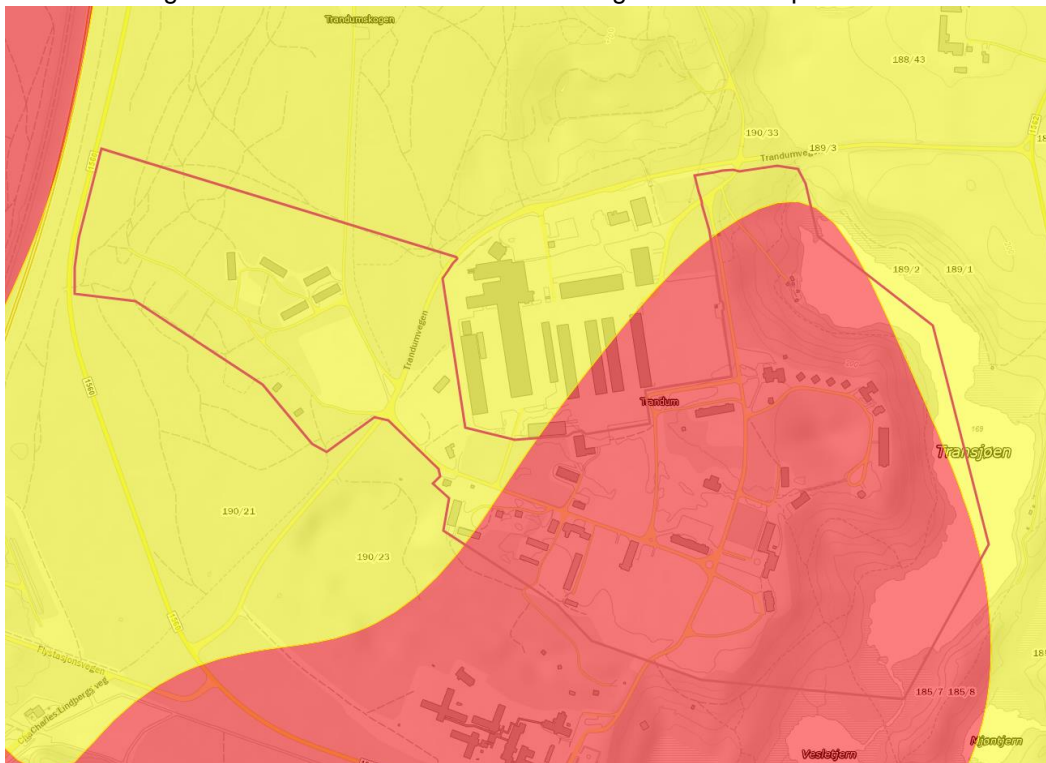
Aurmoen (A): Registrert som viktig friluftslivsområde med middels brukerfrekvens og middels egnethet. Type: Stort turområde med tilrettelegging. Området er en del av et større friluftslivsområde nordover, som fortsetter i Eidsvoll og Nannestad kommuner. Mange turstier i området. Området er i hovedsak flatt og delvis åpent. Området er forsvarsøvingssområde, men det er muligheter for friluftsliv. Ganske dårlig lydmiljø.

Elstad Vest (B): Registrert som viktig friluftslivsområde med noe brukerfrekvens og middels egnethet. Type: Særlig kvalitetsområde. Flere stier og skogsbilveger i området. Området er en del av Elstad landskapsvernområde. Området har en rik flora og fauna, samt flere innsjøer. Bål plass ved Låkesetertjern/Danielsetertjern. Stort potensiale for bedre merking og tilrettelegging. Området er støyuetsatt.

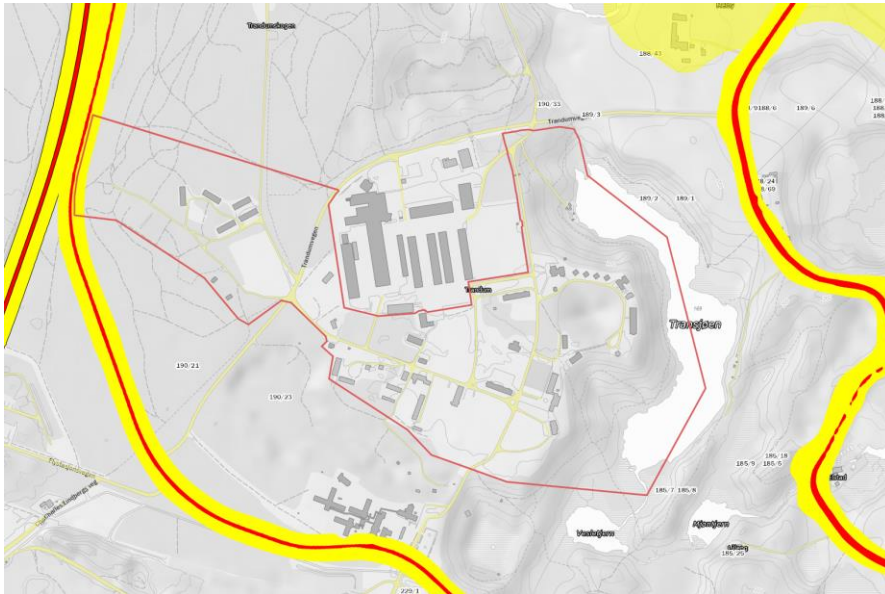
Figur 21; Områder med forurenset grunn (markert med lys gul, oransje og rosa)

Det er ikke registrert noen områder med forurenset grunn innenfor planområdet.

Figur 22; Støysoner flyplass

Mesteparten av gamle Trandum Leir ligger innenfor rød støysone (fra OSL Gardermoen). Det planlegges ikke for støymfintlig bebyggelse eller fast bosetting.

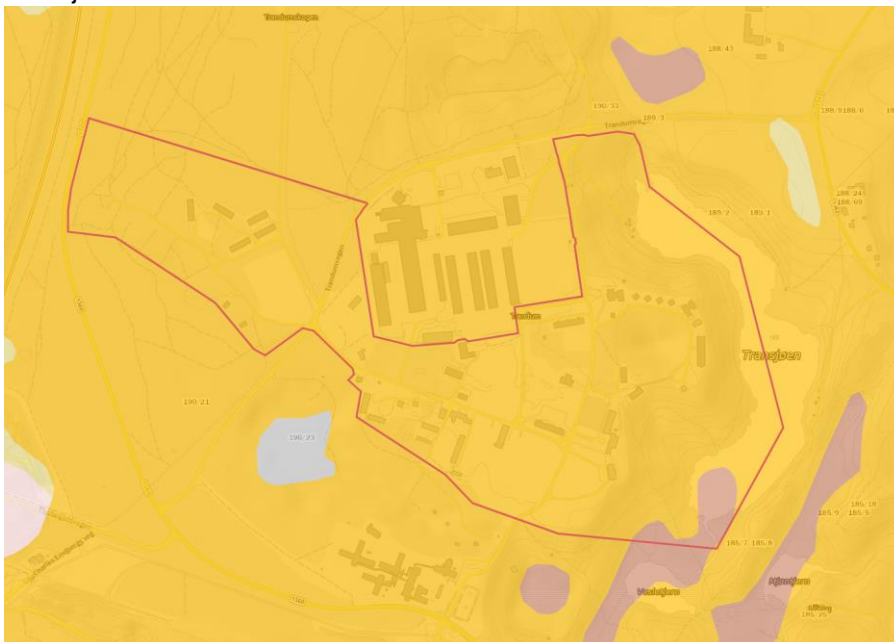

Figur 23; Støysoner jernbane, veger og skyte-øvingfelt

Området er ikke berørt av andre støysoner, foruten en liten stripe helt i vest med støy fra fylkesvegen.

Naturfare og aktsomhet

Det er ingen flom- eller skredfarsoner i området. Det er noe aktsomhetsområde flom rundt Transjøen. Det er moderat til lav aktsomhet for Radon i området.

Figur 24; Løsmasser i området. Noe myr i sørvestre hjørnet ved Transjøen

Det er brelvavsetninger i hele området, med stor mektighet. Noe myr i sørøstre hjørne ved Transjøen.

Skogområdene:

Lia ned mot Transjøen og i dødisgropa har hogstklasse 5 og bonitet 20, og består for det meste av bjørk/løvsog. I vestre del er det hogstklasse 2 med bonitet 14 og for det meste furu-/granskog.

Automatisk fredet kulturminne

Inne på Trandum er det registrert et automatisk fredet kulturminne – et gravminne fra Jernalder.

Figur 25; gravminne fra Jernalder

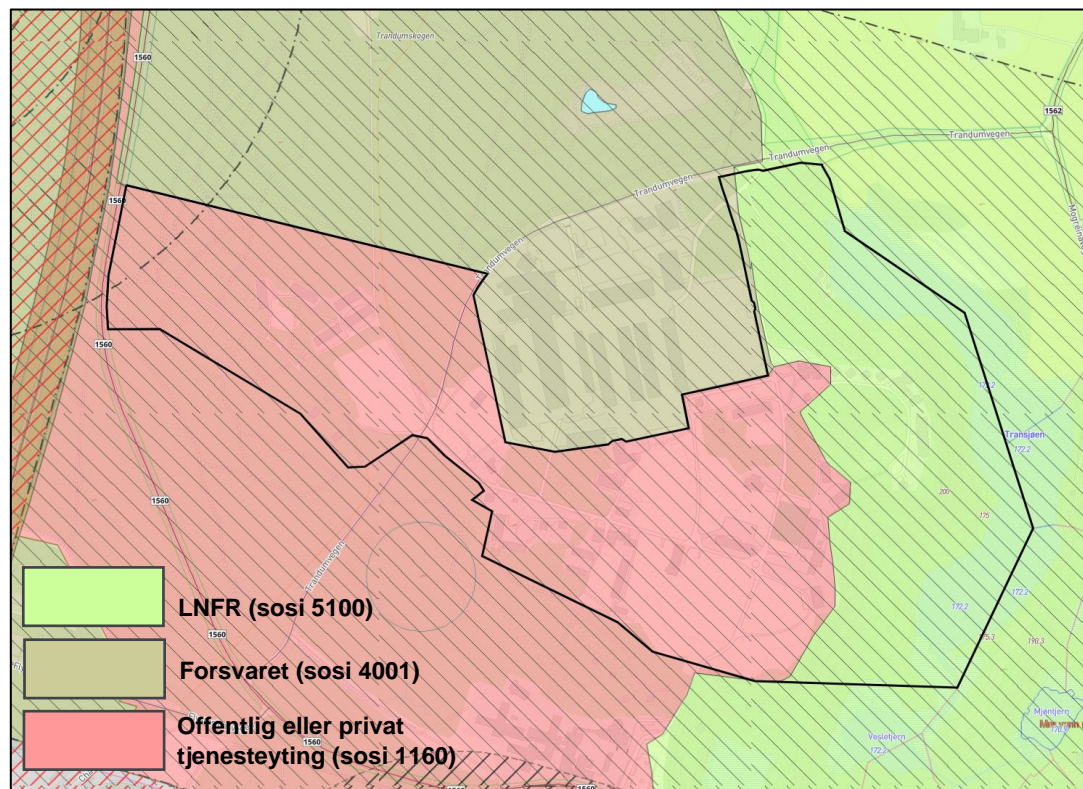
Dette kulturminnet må reguleres til bevaring med sikringszone.

Verneverdige kulturminner og kulturmiljø

Det bør avsettes hensynssoner etter pbl § 12-6, jf. § 11–8 bokstav c for verneverdige kulturminner, bygninger og kulturmiljø fra nyere tid i reguleringsplaner. Nedenfor er eksempel på tema:

g) Forholdet til kommuneplan, eventuelle gjeldende reguleringsplaner og retningslinjer, og pågående planarbeid

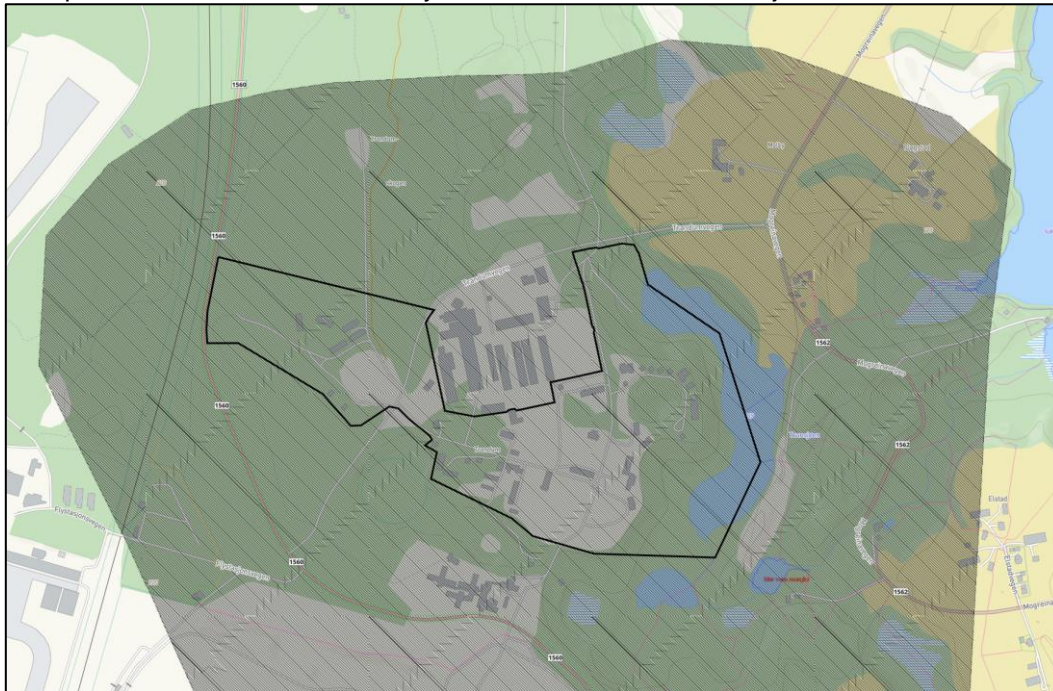
Planområdet på 613,1 daa er uregulert. I kommuneplanens arealdel 2021-2030 er området avsatt til 2 formål: Offentlig eller privat tjenesteyting(375 daa) og LNFR-område(238 daa). Det er noe forsvarsformål som kommer innenfor plangrensa langs gamle hovedatkomsten fra nord, men dette er en unøyaktighet i kommuneplan og en del av Trandum Leir og ikke Forsvarets eiendom.

Figur 26; Planområdet vist på kommuneplanens arealdel (svart heltrukket strek)

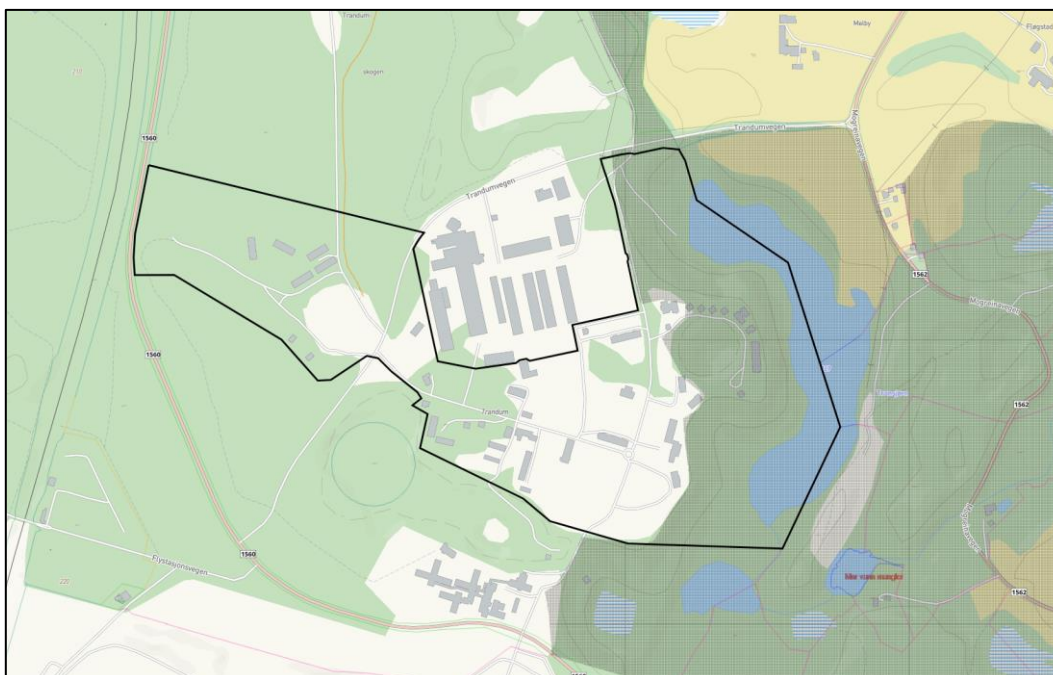
Området er berørt av en rekke hensynssoner.

Hele planområdet omfattes av hensynssone for drikkevann Transsjøen.

Figur 27; Planområdet innenfor Transsjøen sikringszone nedslagsfelt drikkevann H110_1

For alle tiltak som kan få konsekvenser for drikkevannskvaliteten innenfor Transsjøen Vest brønnfelt hensynssone H110, skal det utarbeides en konsekvensanalyse som belyser om tiltaket har påvirkning på grunnvannsmengde og -kvalitet både under utførelse og etter tiltaket er ferdig. Det er krav til at tiltaket ikke medfører at grunnvannet trenger mer rensing enn i dag, og at det ikke blir en reduksjon i mengde vann som kan hentes ut av brønnfeltet.

Figur 28; Planområdet vist med sort linje er delvis berørt av båndleggingszone etter lov om naturvern – Elstad Landskapsvernområde, Hensynsonenavn H720_6 i østre del.

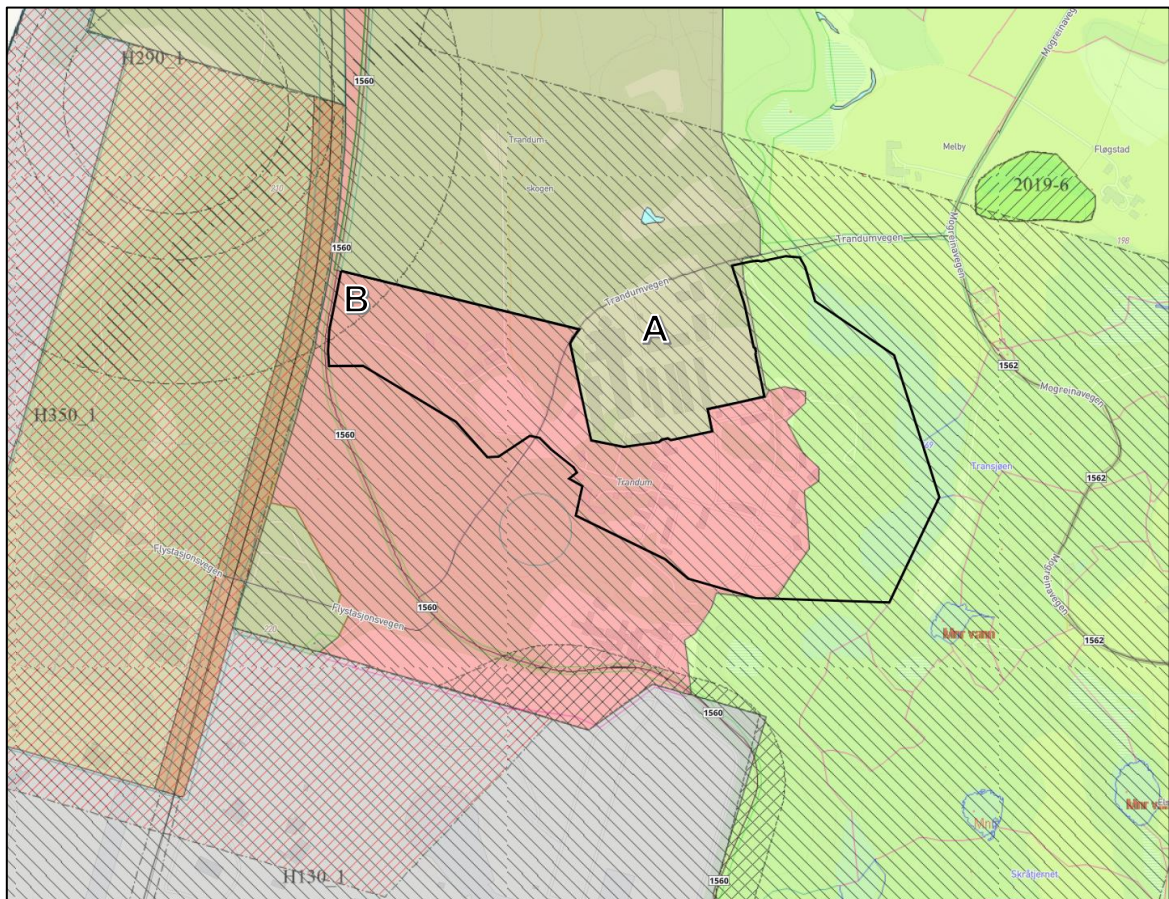
Verneverdig bebyggelse innenfor hensynssone H570 (eget temakart) for bevaring av kulturmiljø i kommuneplanen skal bevares i målestokk, eksteriør, helhet og detaljer, og tillates ikke revet.

Områdenes særpreg skal sikres. Verdifulle elementer i kulturmiljøet-/landskapet som blant annet topografi, opparbeidet struktur, vegfar, trær og annen vegetasjon, gjerder, gårds- og isdammer, skal ivaretas. Nye tiltak skal hensynta og tilpasses det eksisterende mht. plassering, volum og utforming.

I tilknytning til særlig viktige og sentrale kulturminner-/miljø og kulturlandskap skal det utvises en meget restriktiv praksis blant annet når det gjelder nye bygg og anlegg, fortetting. Eventuelle nye anlegg skal underordnes det eksisterende. Inngrep som kan forringe de kulturhistoriske verdiene tillates ikke.

Viktige kulturminner-/miljø og kulturlandskap som berøres av plansaker skal sikres gjennom regulering til hensynssone for bevaring av kulturmiljø. Hensynssoner fastsatt i kommuneplanen samt vurderinger i kulturminnevernplanen skal legges til grunn for utarbeiding av reguleringsplaner.

Eksisterende kulturhistoriske og arkitektoniske verdier skal søkes innarbeidet i prosjektenes hovedgrep som estetiske og identitetsskapende element.

Figur 31; Planområdet er vist med svart strek på kommuneplanens arealdel. I nordvestre hjørnet er området så vidt berørt av støysone H290_3 (B) og hele området er innenfor sikringszone/byggeforbud rundt flyplass H130_1 (A).

Kommunedelplan for kulturminner og kulturmiljø 2017-2021

Utdrag fra kapittel 7.2.2 Forsvaret

Mange forbinder Ullensaker med sin periode som vernepliktig i en av militærleirene i kommunen. De militære kulturminnene i kommunen strekker seg over en lang tidsepoke. Blant bevaringsverdige anlegg er 1700- og 1800-tallets offisersgårder, ekserserplasser, tyske anlegg, militærleire fra den kalde krigens dager, samt russerleiren, minnelunden, stridsvognskytebanen og gravstedene i Trandumskogen.

I 2015 var det 75 år siden Tyskland angrep Norge og 70 år siden 2. verdenskrig tok slutt. Krigens kulturminner er en sentral kilde til historisk kunnskap og utgjør gode formidlingsarenaer. Imidlertid er mange av de fysiske sporene fra krigen er i ferd med å forsvinne. Spesielt utsatt er krigsminner som faller utenfor fortellingen om ærerik nasjonal motstand, men heller representerer en mer smertefull side ved kulturarven, såkalt «painful heritage» - for eksempel historien om russiske krigsfanger i Norge. Det er derfor viktig å kartlegge, dokumentere og bevare krigsminner. Dette kan være bygninger og anlegg som ble oppført eller fikk spesielle funksjoner under krigen, eller landskap og steder som kan knyttes til krigshandlinger og krigens dagligliv.

I Ullensaker finnes flere kulturminner som forteller viktige historier om 2. verdenskrig. Trandumskogen utpeker seg som et krigsminne av nasjonal betydning. Som uttrykk for den norske frihetskampen har Trandumskogen en sterk nasjonal symbol- og identitetsverdi. Kulturminnet har også verdi som beretning om det tyske terrorregimet. Med denne bakgrunn så fredet Riksantikvaren Trandumskogen 75 år etter frigjøringen av Norge, den 8.mai 2020. Like ved Trandumskogen ligger restene av en russerleir fra 2. verdenskrig, samt Trandum militærleir med bygninger både fra 1. og 2. verdenskrig. Det foregår noe formidling i Trandumskogen i form av guiding og den kulturelle skolesekken. Likevel ligger det et større potensiale her for en mer helhetlig formidling og utvikling av området.

Utfordringer

- Mange av de fysiske sporene fra 2. verdenskrig er i ferd med å forsvinne. Det er derfor viktig å kartlegge, dokumentere og bevare krigsminner.
- Kulturmiljøet på Trandum har et uutnyttet potensiale for formidling.
- De nedlagte militæranleggene representerer forholdsvis store bygningsvolumer og ligger dels usentralt til i kommunen.
- Synliggjøring av militærhistorien utenfor det som i dag er militæranlegg

Tiltak

- Kartlegge, dokumentere, bevare og formidle kulturminner relatert til 2. verdenskrig, med kulturmiljøet på Trandum som særskilt satsningsområde
 - Bidra til en utvikling av militæranlegg som har gått ut av bruk der hensynet til kulturverdiene ivaretas.
 - Bidra til å styrke formidlingen av militærhistorien.

Reguleringsplaner

I nord grenser planområdet inntil reguleringsplan for Sessvoll skyte- og øvingsfelt vedtatt 11.12.2018.

Sør og vest for planområdet (grenser ikke inntil) ligger gjeldende områderegulering for Oslo lufthavn, Gardermoen vedtatt 24.04.2013.

h) Vesentlige interesser som berøres av planinitiativet

Forslagsstiller kan ikke på nåværende tidspunkt se at det er vesentlige interesser som påvirker planinitiativet.

i) Hvordan samfunnssikkerhet skal ivaretas, blant annet gjennom å forebygge risiko og sårbarhet

Det skal lages en risiko- og sårbarhetsanalyse som vil avdekke eventuelle risikomomenter, og derigjennom anbefales eventuelle avbøtende tiltak. Det skal gjennomføres kartlegging av naturmangfold og geotekniske forhold. Registrering av eventuelle fornminner må avklares i den videre planprosessen.

Planområdet ligger over marin grense. Ifølge Miljøstatus strekker det seg et aktsomhetsområde for flom ved Transjøen. Det er ingen kjent rasfare innenfor området.

j) Hvilke berørte offentlige organer og andre interesserte som skal varsles om planoppstart

De statlige fagmyndigheter skal varsles sammen med naboer og øvrige berørte interesseorganisasjoner. Oppstartsvarsling gjennomføres digitalt i planprosessen.no. Adresseliste og varslingsdokumenter oversendes kommunen for gjennomsyn.

k) Prosesser for samarbeid med kommunen og andre, og medvirkning fra berørte fagmyndigheter, grunneiere, festere, naboer og andre berørte

Det legges opp til en ordinær planprosess i henhold til prosessreglene i plan- og bygningsloven.

l) Vurderingen av om planen er omfattet av forskrift om konsekvensutredninger, og hvordan kravene i tilfelle vil kunne bli ivaretatt.

Etter § 4 i forskrift om konsekvensutredninger (KU) skal det vurderes om planforslaget faller inn under kriteriene for konsekvensutredning. Forskriften skiller mellom planer som alltid skal konsekvensutredes og ha planprogram, jf. forskriften § 6, og planer etter § 8 som skal konsekvensutredes hvis de kan få vesentlige virkninger etter § 10. I §10 skal der vurderes om planen kommer inn under kriterier for vurderingen av om en plan eller et tiltak kan få virkninger for miljø og samfunn. For reguleringsplaner etter § 8 som skal konsekvensutredes, er det ikke krav om planprogram.

Egenskaper ved planen eller tiltaket omfatter:

Egenskaper:	Vurdering:
a) størrelse, planområde og utforming	Planområdet er 613,1 daa stort og omfatter Trandum Leir og området vestover med Russerleiren. Formål i kommuneplanen er offentlig eller privat tjenesteyting og LNFR-område.
b) bruken av naturressurser, særlig arealer, jord, mineralressurser, vann og biologiske ressurser	Planområdet berører Elstad Landskapsvernområde med 1 dødisgrop i østre del av leiområdet, og Transjøen sikringszone drikkevann. Det er ikke planlagt tiltak som skal ha negativ konsekvens for disse. Planen skal fremheve eksisterende vern av bygninger, historie og kulturmiljø, samt legge til rette for restaurering og bruk av den gamle bygningsmassen.
c) avfallsproduksjon og utslipp	Planen legger ikke til rette for noen spesiell avfallsproduksjon utenom det som er normalt ved bruk av den bevarte bygningsmassen og fremtidig Hærsamling. Heller ikke noen aktivitet eller etablering som gir noe spesielt utslipp.
d) risiko for alvorlige ulykker og/eller katastrofer	Området ligger i inn-/utflygningszone for østre rullebane til Oslo Lufthavn. Det planlegges ikke for ny bygningsmasse med varig opphold. Det er svært lite trafikk i området, og det anses derfor å ikke være noen spesiell ulykkesrisiko her.

Lokalisering og påvirkning på omgivelsene omfatter en vurdering av om planen eller tiltaket kan medføre eller komme i konflikt med:

Kriterier	Vurdering:
<p>a) verneområder etter naturmangfoldloven kapittel V eller markaloven § 11, utvalgte naturtyper (naturmangfoldloven kapittel VI), prioriterte arter, vernede vassdrag, nasjonale laksefjorder og laksevassdrag, objekter, områder og kulturmiljø fredet etter kulturminneloven</p>	<p>Planen legger til rette for restaurering/istandsetting av verneverdige bygg og tilrettelegge for infotiltak.</p> <p>Automatisk fredet kulturminne, et gravminne fra Jernalder er sikret varig vern. Planen kommer ikke i konflikt med dette</p> <p>Transjøen øst i området er registrert som svært viktig naturtype, type kalksjø. Planen vil ikke komme i konflikt med denne.</p>
<p>b) truede arter eller naturtyper, verdifulle landskap, verdifulle kulturminner og kulturmiljøer, nasjonalt eller regionalt viktige mineralressurser, områder med stor betydning for samisk utmarksnæring eller reindrift og områder som er særlig viktige for friluftsliv</p>	<p>En ganske stor del av gressflatene mellom bygningene i sentrale deler av leiren er registrert som naturtyper med svært stor og stor verdi. Dette er eng-aktige områder med sterkt endret fastmark, hvor det også er insektarter av særlig stor og stor forvaltningsinteresse. Tiltak i planen vil ikke komme i konflikt med dette området.</p> <p>Dødisgrop i østre del av Trandum Leir vil ikke bli berørt av noe tiltak i planen.</p> <p>Nordvest i området grenser planen til området med Trandumskogen. Planen vil ikke komme i konflikt med dette området.</p> <p>Den gamle Russerleiren er tatt inn i planområdet, slik at denne kan sikres fra å bli ødelagt av evt. fremtidige tiltak.</p> <p>Friluftsområder i østre og vestre del vil heller ikke planen komme i konflikt med, tvert imot – i denne planen vil disse bli sikret og bedre tilrettelagt med infotiltak.</p>
<p>c) statlige planretningslinjer, statlige planbestemmelser eller regionale planbestemmelser gitt i medhold av plan- og bygningsloven av 27. juni 2008 nr. 71 eller rikspolitiske bestemmelser eller rikspolitiske retningslinjer gitt i medhold av plan- og bygningsloven av 14. juni 1985 nr. 77.</p>	<p>Ingen spesielle som vil gjelde i dette området.</p>
<p>d) større omdisponering av områder avsatt til landbruks-, natur- og friluftsførmål, samt reindrift eller områder som er regulert til landbruk og som er av stor betydning for landbruksvirksomhet</p>	<p>LNFR-område i østre del av planen (skogskråning ned til og med Transjøen) blir ikke berørt av noe tiltak.</p>
<p>e) økt belastning i områder der fastsatte miljøkvalitetsstandarder er overskredet</p>	<p>Ikke kjent i dette området.</p>
<p>f) konsekvenser for befolkningens helse, for eksempel som følge av vann- eller luftforurensning</p>	<p>Planen legger til rette for at området skal få en økt bruk i forhold til dagens virksomhet. Positive tiltak i forhold til folkehelse jfr. tilrettelegging friluftsområder.</p> <p>Krav til vann og luftforurensning skal ivretas.</p>
<p>g) vesentlig forurensning eller klimagassutslipp</p>	<p>Planen og tiltak legger ikke opp til vesentlig forurensning eller klimagassutslipp</p>
<p>h) risiko for alvorlige ulykker som en følge av naturfarer som ras, skred eller flom.</p>	<p>Det anses liten risiko for nevnte farer.</p>

Oppsummering og konklusjon:

- § 6 og vedlegg I er vurdert til ikke å være gjeldende her, da tiltaket ikke er listet opp i vedlegg I.
- § 8 og vedlegg II er vurdert til å ikke være gjeldende, da planlagt tiltak ikke omfattes av vedlegg II.
- I vurderingen av om en plan eller et tiltak kan få vesentlige virkninger for miljø og samfunn, skal det iht. § 10 da videre ses hen til egenskaper ved planen eller tiltaket, og planen eller tiltakets lokalisering og påvirkning på omgivelsene. Planen kan ikke ses å utløse krav om KU med planprogram etter PBL kap. 14 med tilhørende Forskrift om konsekvensutredninger.

Tiltaket er vurdert til ikke å medføre vesentlige virkninger for miljø eller samfunn.

Konklusjonen er at planen ikke utløser krav om konsekvensutredning med planprogram.

Med vennlig hilsen
Norconsult AS

Aksel Askeland

+47 901 25 716
Aksel.askeland@norconsult.com

Norconsult oppdragsnr.: 52208113					
Versjon	Dato	Beskrivelse	Utarbeidet	Fagkontroll	Godkjent
1	2023-01-13	Utkast til forslagsstiller	AksAsk		P. Aunaas
2	2023-01-24	Forslag til innsending	AksAsk	AndKaa	AksAsk
3	2023-05-05	Planinitiativ til varsling	AksAsk	AndKaa	P. Aunaas